



Luonnontuotealan yritystoiminnan kehittäminen on keskeinen osa alan osaamista

28.11.2024

Kuluvan vuoden syksyllä Luonnontuotealan täydennyskoulutushankkeessa perehdyttiin luonnontuotealan yritystoiminnan kehittämiseen. Koulutuskokonaisuuden (LT6) pilotointi oli Seinäjoen ammattikorkeakoulun vastuulla. Se oli myös hankkeen viimeinen moduuli. Kuvassa 1 on esitetty LT6-kokonaisuus yksityiskohtaisesti.

Vastuuhenkilö/luennoitsija		
Viikko 34 to 22.8. klo 13-16	Yritystoiminnan yleiset säädökset ja asiakirjat	Risto Lauhanen
Viikko 35	Lähiaviikko 28.8.-31.8.2024 Seinäjoella	
28.8. klo 12-17	klo. 12-17 hiiva- ja homeviljely analyysilaboratoriossa	Labratiimin (L. Haapala, S. Nikumatti & G. Wirtanen) opastuksella
29.8. klo 9-18	klo. 9.00–9.30 Case Kyrö Distillery klo. 9.45–11.30 Kansainvälinen kaupankäynti (sis. yksi 15-min tauko) klo. 11.30–11.45 Kurssitehtävän esittely klo. 11.50–12.45 omakustanteinen lounas klo. 13.00–13.30 Bussikuljetus (kokoonnutuminen A-aulassa klo. 12.45) ensimmäiseen kohteeseen; käynnit Mallaskuu panimossa (klo. 13.30–14.50), siirtyminen toiseen kohteeseen ja käynti Kyrö Distilleryssä (klo. 15.15–17.30) klo. 17.30–18.00 paluu bussilla Seinäjoelle	Koordinointi: Margit Närva (ap) & Haapala/Nikumatti/Lauhanen (ip) TKI-asiantuntija Matti Leppälehto Lehtori Dario Liberona Margit Närva / Risto Lauhanen vierailut: Mallaskuun panimo (Lapua) ja Kyrö Distillery (Isokyrö)
30.8. klo 8-16	klo 8.45 kokoonnutuminen A-aulassa klo 9.00 bussi lähtee Kauhajoelle klo 10.00–15.00 Kauhajoen Ruokamessut Kauhajoki löö 15.00–16.00 bussilla takaisin Seinäjoelle	Koordinointi: Lotta Haapala & Sanni Nikumatti
31.8. klo 9.00–13.00	klo 8.45 kokoonnutuminen klo. 9.00–13.00 analyysilaboratoriossa hiiva & home-tulokset ja käyttöveden käsittely	Labratiimi
Viikko 36 ti 3.9. klo 15.15–17.45 yhdellä 15-min tauolla	Reunaehdot kone- ja laitehankinnoissa sekä tuotantotilojen suunnittelussa	Gun Wirtanen
Viikko 37 ke 11.9. klo 13.15–15.45 yhdellä 15-min tauolla	Pakkaussuunnittelun vaikutukset markkinoinnissa	Juhani Haarala
Viikko 38 to 19.9. klo 15.15–17.45 yhdellä 15-min tauolla	Investointien kannattavuuden arviointi ja hinnoittelu	Margit Närva
Viikko 39 ke 25.9. klo 12.15–15.00 kahdella 10-15-min tauoilla	Yritys- ja kehittämisrahoitus	Koordinointi: Sanni Nikumatti & Lotta Haapala POP-pankki, Ely-keskus ja verotusasiantuntija
Viikko 40 ke 2.10. klo 14.15–15.00 & 15.15–16.00	Yhteistyömahdollisuudet, verkostoitumismalleja ja markkinayhteistyö	Koordinointi: Risto Lauhanen Marko Ämmälä/Metsäkeskus ja Annaleena Soult/Business Finland
Viikko 41 la 5.10. klo 13.15–15.45 yhdellä 15-min tauolla	Prosessien jatkuva parantaminen (lean-ajattelu)	Margit Närva
Viikko 42		
Viikko 43 to 24.10. klo 15.15–17.45 yhdellä 15-min tauolla	Viestintä ja markkinointi	Ilkka Latomäki
Viikko 44 ti 29.10 klo 15.15–18.00 kahdella 15-min tauoilla	Somemarkkinointi	Koordinointi: Sanni Nikumatti Henni Välimaa/Seinäjoki Congress, Henua Cosmetics & Tiina Aittolampi/Nature Paavola
Viimeistään viikon 44 lopussa	Harjoitustyön palautus viimeistään 3.11.2024	Koulutettavat
Viikko 45 ti 5.11. klo 13-16 & ke 6.11. klo 16-19	Harjoitustöiden purku (Teams)	Opiskelijat
Viimeistään viikon 46 lopussa	Oppimispäiväkirjan palautus viimeistään 10.11.2024	Koulutettavat

Kuva 1. Moduulin LT6 ohjelma. Kaaviokuvan ovat laatineet Gun Wirtanen, Lotta Haapala, Sanni Nikumatti, Margit Närva ja Risto Lauhanen (2024).

Kurssikokonaisuuden tavoitteena oli antaa monipuolinen ja laaja käsitys yritystoiminnasta ja sen kehittämisestä kohderyhmälle, joka koostui sekä SeAMKin opettajista ja asiantuntijoista että yrittäjistä. Koulutettavien omatoimiseksi tehtäviksi annettiin liiketoimintasuunnitelman laatiminen omaa tai kuvitteellista yritystä varten. Toisena omatoimituotoksena oli oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Moodle-oppimisympäristö mahdollisti osaltaan omatoimisen etäopiskelun. Lisäksi Moodlen alustalle saa kurssiuutiset, viestit ja oppimateriaalit. Teams-alusta puolestaan mahdollisti luentojen taltioinnin, jolloin luennot pystyi kuuntelemaan jälkikäteen omalla ajalla.

Lainsäädäntö kaiken perustana

Koulutuspilottissa käytiin ensimmäiseksi läpi yritystoiminnan keskeiset säädökset ja asiakirjat yleisellä tasolla. Tavoitteena oli tarkastella asioita, jotka yrittäjien on hyvä hallita. Esimerkiksi kilpailua koskevat säädökset ovat samoja kaikille yrityksille, myös luonnontuotealan yrityksille.

Yhtenä teemana oli luonnontuotealan verotus. Lähtökohtaisesti metsästä kerättävät marjat, sienet ja rauhoittamattomat luonnonkasvit ovat vapaasti kerättävissä jokaisenoikeuksien puitteissa. Kerääjä voi välittää tuotteet verovapaasti myyntiin, mikäli tuotteet eivät ole palkkaa tai sen osaa. Jäkälät ja sammaleet ovat jokaisenoikeuksien ulkopuolella. Jokaisenoikeudet eivät myöskään koske puuta eikä sen osia katajanmarjoja lukuun ottamatta.

Rahoituslaskelmat syytä hallita

Kurssi antoi tietoa yritysrahoituksen mahdollisuuksista niin pankkirahoituksen ja julkisten tukien osalta. Business Finlandin ja Suomen metsäkeskuksen neuvonta tukee myös luonnontuotealan toimijoita.

Rahoitukseen liittyvät läheisesti liiketoimintasuunnitelma sekä investointilaskelmat. On keskeistä laatia useita vertailulaskelmia, nk. herkkyyssanalyseja, päätöksenteon tueksi. Laskelmat tukevat kone- ja laitehankintoja ja muita investointeja. Tästä aiheesta on ollut ”Reunaehdot kone- ja laitehankinnoissa sekä tuotantotilojen suunnittelussa” -esitys. Laskelmat opettavat myös taloudellista riskien hallintaa. Tuotantotilojen suunnittelu edellyttää myös ruokaturvallisuusriskien hallintaa.

Yritysvierailut antavat käytännön oppia

Kurssilla tutustuttiin lapualaisen Mallaskuun Panimon sekä isokyröläisen Kyrö Distilleryn toimintaan. Luonnontuotealalla tai panimoalalla yrityksen oma tarina kiehtoo ja antaa mallia muillekin. Opintokäynneillä ei kerrota liikesalaisuuksia, mutta niiltä voi saada ajatuksia oman yrityksen tuotekehitykseen ja markkinointiin.

Samoin vierailu Kauhajoen Ruokamessuilla mahdollisti tutustumisen käytännön yritystoimintaan ja luonnontuotealan tuotteisiin. Kurssipalautteessa kuitenkin ilmeni, että Ruokamessuilla on nykyään paljon muutakin kuin ruokaa ja luonnontuotteita.

Kurssilaiset olivat toivoneet tietoa hiivojen ja homeiden viljelystä, sillä se osio jäi puuttumaan LT4-osion prosessoinnin aikarajoitteitten takia. Tästä aiheesta on tekeillä video. Näin kurssilaiset, jotka eivät päässeet mukaan lähipäiville pysyvät hahmottamaan, miten tuotteiden hiivoittumista ja homehtumista voidaan tarkastella omin neuvoin ennen kuin kutsutaan laboratorioasiantuntijoita apuun.

Tuotteiden pakkaukset ovat osa markkinointia ja on muistettava, että ruokaturvallisuus liittyy oikeaoppiseen pakkaamiseen. Vastuullisen yritystoiminnan tavat on muistettava. Sosiaalisen median ja verkkokaupan mahdollisuudet tuotiin myös kurssilla esille markkinoinnin ja myynnin tukena. Uudet markkinointikanavat ovat osa hyvää kaupankäyntiä.

Oppimispäiväkirja ja liiketoimintasuunnitelma oppimisen tukena

Liiketoimintasuunnitelma nelikenttäanalyysineen ja rahoituslaskemineen antaa taustaa tarkastella oman yrityksen perustamista. Samoin oppimispäiväkirjan kautta voi arvioida omaa oppimista ja osaamisen kehittymistä. Oppimispäiväkirjan kautta voi saada apua omaan yritystoimintaan ja sen kautta oli myös mahdollista antaa palautetta kurssikokonaisuudesta.

Risto Lauhanen

FT, dosentti, erityisasiantuntija, luonnonvarat ja biotalous, TKI

SeAMK

Gun Wirtanen

TkT, dosentti, erityisasiantuntija, ruokaturvallisuus, TKI

SeAMK

Kirjoittajat ovat mukana maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston rahoittamassa Luonnontuotealan täydennyskoulutushankkeessa, jota Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti koordinoi. SeAMKin ja Helsingin yliopiston lisäksi Arktiset Aromit ry ja Lapin ammattikorkeakoulu toteuttavat hanketta.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

[Suomalainen ruokavienti: luonnontuotteista globaaleille markkinoille | Julkaisut @SeAMKLuonnontuotteiden markkinointitoimet osana tuotekehitystä | Julkaisut @SeAMKMarkkinointiympäristöt luonnontuotealalla | Julkaisut @SeAMKLuonnontuotealan yritystoiminnan taloudelliset toimintaedellytykset | Julkaisut @SeAMKLuonnontuotealalla sähköinen markkinointi on oivallinen apuväline tuotteiden markkinoinnissa | Julkaisut @SeAMKLuonnontuotealan yritystoiminnan tukena Business Finland ja Suomen metsäkeskus | Julkaisut @SeAMKInternationalization and trade of natural products in Finland and South Ostrobothnia | Julkaisut @SeAMKReunaehdot kone- ja laitehankinnoissa ja tuotantotilojen suunnittelussa | Julkaisut @SeAMKLuonnontuotealalla on tärkeää tietää yritysmaailman keskeiset säädökset ja asiakirjat | Julkaisut @SeAMK](#)